

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดราชบุรี สามารถสรุปการวิจัย อภิปรายผลและมีข้อเสนอแนะในการวิจัย ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดราชบุรี (2) ปัจจัยด้านความรู้ และแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดราชบุรี (3) การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดราชบุรี (4) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดราชบุรี และ (5) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดราชบุรี

1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรในการวิจัย คือ ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านของจังหวัดราชบุรี ที่ยังปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน รวมจำนวน 969 คน โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การคำนวณตามวิธีการของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 283 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเทียบสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วย 5 ตอน ได้แก่ 1) ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดราชบุรี 2) ความรู้ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดราชบุรี 3) แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดราชบุรี 4) การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดราชบุรี และ 5) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดราชบุรี ทดสอบความเชื่อมั่นจากกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ศึกษาจำนวน 20 คน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของระดับการรับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน การ

ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน และปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน เท่ากับ 0.823, 0.895, 0.926, 0.927, 0.852 และ 0.875 ตามลำดับ วิเคราะห์ ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยทางสังคมของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดราชบุรี มากกว่าสองในสามเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 51.13 ปี มากกว่าสามในสี่มีสถานภาพสมรส เกือบครึ่งจบการศึกษาระดับประถมศึกษา เกือบทั้งหมดมีอาชีพหลัก คือ เกษตรกรรม รองลงมาได้แก่ รับจ้างและค้าขาย เกือบครึ่งไม่มีการประกอบอาชีพรอง เกือบหนึ่งในสามของอาชีพรอง ได้แก่ การประกอบอาชีพรับจ้าง รองลงมาได้แก่ ค้าขาย มีจำนวนแรงงานด้านการเกษตรในครัวเรือนเฉลี่ย 2.47 คน รายได้ในภาคการเกษตรเฉลี่ย 163,572.44 บาทต่อปี และรายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 69,517.01 บาทต่อปี มีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 29.65 ไร่ โดยลักษณะพื้นที่ที่ถือครองในการทำการเกษตรมากกว่าสามในสี่เป็นของตนเอง มากกว่าครึ่งดำรงตำแหน่งเป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน สามในสี่เป็นหมอดินอาสา รองลงมาได้แก่อาสาสมัครชลประทาน และอาสาสมัครปศุสัตว์ หนึ่งในสามเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร รองลงมาได้แก่ สมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรและสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน มากกว่าสามในสี่เข้ามาเป็นอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเพราะต้องการช่วยเหลือเพื่อนเกษตรกรในด้านการเกษตร ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากสื่อมวลชนในระดับมากที่สุด และได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรระดับมากจากสื่อบุคคล และสื่อสิ่งพิมพ์

1.3.2 ความรู้ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมากกว่าสองในสามมีความรู้ในการปฏิบัติงานในระดับมาก สามารถตอบคำถามได้ถูกต้องเฉลี่ย 10.93 ข้อจากคำถามทั้งหมด 15 ข้อ โดยอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีความรู้และสามารถตอบได้ถูกต้องตรงกับคำเฉลี่ยได้มากที่สุดถึงร้อยละ 98.9 ในประเด็นคำถามที่ว่า การประสานงานในการถ่ายทอดความรู้และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน เป็นบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ในขณะที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีความรู้และสามารถตอบได้ถูกต้องตรงกับคำเฉลี่ยได้น้อยที่สุดเพียงร้อยละ 26.9 ในประเด็นคำถามที่ว่า ในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน จะต้องรวบรวมข้อมูลปัญหา

ความต้องการด้านการเกษตรของหมู่บ้าน และรวบรวมให้กับ สบกด. เพื่อเสนอแผนให้องค์การบริหารส่วนตำบล

1.3.3 แรงจูงใจและการได้รับการสนับสนุนในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในภาพรวมระดับมาก โดยมีระดับแรงจูงใจสูงสุดในประเด็นการเป็น อกม. ทำให้มีโอกาสรู้จักกับบุคคลอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานเพิ่มขึ้น

อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีระดับการได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาพรวมระดับปานกลาง โดยมีระดับการได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานในระดับมากสุดในประเด็น การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานในระดับน้อยในประเด็น การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ และการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานส่วนท้องถิ่น

1) การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ในภาพรวมอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีระดับการได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากทั้ง 5 ประเด็นของการได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร พบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีระดับการได้รับการสนับสนุนระดับมาก จำนวน 4 ประเด็น และได้รับการสนับสนุนระดับปานกลาง จำนวน 1 ประเด็น โดยประเด็นที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้รับการสนับสนุนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เมื่อมีปัญหาในการปฏิบัติงาน สามารถปรึกษาขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้ และประเด็นที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้รับการสนับสนุนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรพาไปทัศนศึกษาดูงานด้านการเกษตรเพื่อเพิ่มพูนความรู้

2) การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ในภาพรวมอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีระดับการได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานในระดับน้อย เมื่อพิจารณาจากทั้ง 4 ประเด็นของการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ พบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้รับการสนับสนุนระดับปานกลาง จำนวน 2 ประเด็น และได้รับการสนับสนุนระดับน้อย จำนวน 2 ประเด็น โดยประเด็นที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้รับการสนับสนุนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เมื่อมีโครงการด้านการเกษตร จะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานเสมอ และประเด็นที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้รับการสนับสนุนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ได้รับค่าน้ำมันเชื้อเพลิง เบี้ยเลี้ยง ในการปฏิบัติงาน

3) การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานส่วนท้องถิ่น อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีระดับการได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานในระดับน้อย ในประเด็น หน่วยงานส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ให้การสนับสนุนด้านการเกษตร

1.3.4 การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในภาพรวมระดับปานกลาง โดยมีระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ในระดับมาก จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของหมู่บ้าน ประเด็นร่วมกับการรวมการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน และประเด็นติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ในระดับปานกลางในประเด็น ประสานงานในการถ่ายทอดความรู้และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน

1) จัดเก็บข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของหมู่บ้าน ในภาพรวมอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากทั้ง 10 ประเด็นของการปฏิบัติงาน พบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ระดับมาก จำนวน 8 ประเด็น และระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ระดับปานกลาง จำนวน 2 ประเด็น โดยประเด็นที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การประชาสัมพันธ์การขึ้นทะเบียนเกษตรกรให้ประชาชนในหมู่บ้านได้รับทราบ และประเด็นที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดเก็บข้อมูลพื้นที่การเกษตรในหมู่บ้านทุกเดือน และการรายงานข้อมูลพื้นที่การเกษตรในหมู่บ้านกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรทุกเดือน

2) ร่วมกับการรวมการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ในภาพรวมอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากทั้ง 5 ประเด็นของการปฏิบัติงาน พบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ระดับมาก จำนวน 4 ประเด็น และระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ระดับปานกลาง จำนวน 1 ประเด็น โดยประเด็นที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การเข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้านเพื่อจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรประจำหมู่บ้าน, ตำบล และประเด็นที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การ

เสนอแผนพัฒนาการเกษตรของหมู่บ้านให้คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

3) *ประสานงานในการถ่ายทอดความรู้และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน* ในภาพรวมอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจากทั้ง 4 ประเด็นของการปฏิบัติงานพบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ในระดับมาก จำนวน 1 ประเด็น และมีระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ประเด็น โดยประเด็นที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การประสานหน่วยงานต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาให้เกษตรกรในหมู่บ้าน และประเด็นที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การประสานงานเชิญวิทยากรให้ความรู้กับเกษตรกรในหมู่บ้าน

4) *ติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง* ในภาพรวมอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากทั้ง 4 ประเด็นของการปฏิบัติงานพบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ในระดับมาก จำนวน 3 ประเด็น และมีระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ประเด็น โดยประเด็นที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การสำรวจความเสียหายจากภัยธรรมชาติและเหตุการณ์ฉุกเฉิน และประเด็นที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ แจ้งเตือนการระบาดของแมลงศัตรูพืช และโรคพืชต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

1.3.5 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดราชบุรี จากผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุ ปรากฏว่า มีตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร ที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนี้

1) อายุ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ด้านร่วมกับกรรมการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และด้านประสานงานในการถ่ายทอดความรู้และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ด้านจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของหมู่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ 0.05 และด้านร่วมกับกรรมการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3) *แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน* มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ด้านจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของหมู่บ้าน ด้านร่วมกับกรรมการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ด้านประสานงานในการถ่ายทอดความรู้และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน ด้านติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4) *การได้รับการสนับสนุนในการปฏิบัติงาน* มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ด้านจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของหมู่บ้าน ด้านร่วมกับกรรมการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ด้านประสานงานในการถ่ายทอดความรู้และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และด้านติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.3.6 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

1) ปัญหา

ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีปัญหาในการปฏิบัติงานในภาพรวมระดับปานกลาง โดยมีปัญหามากที่สุดในประเด็นประสานงานในการถ่ายทอดความรู้และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน และมีปัญหาน้อยที่สุดในประเด็นติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(1) *จัดเก็บข้อมูลพื้นฐานการเกษตรของหมู่บ้าน* อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีปัญหาในภาพรวมในระดับปานกลาง โดยผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีปัญหามากที่สุด คือ ปริมาณข้อมูลที่ต้องจัดเก็บ และมีปัญหาน้อยที่สุด คือ ไม่ได้รับค่าตอบแทนในการปฏิบัติงาน

(2) *ร่วมกับกรรมการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน* อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีปัญหาในภาพรวมในระดับปานกลาง โดยผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีปัญหามากที่สุด คือ ข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน และมีปัญหาน้อยที่สุด คือ เวลาในการเข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน

(3) ประสานงานในการถ่ายทอดความรู้และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีปัญหามากที่สุดในภาพรวมในระดับปานกลาง โดยผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีปัญหามากที่สุด คือ อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีความรู้ไม่มากพอที่จะถ่ายทอดได้ และมีปัญหาน้อยที่สุด คือ ขาดความร่วมมือจากเกษตรกรในพื้นที่

(4) ติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีปัญหามากที่สุดในภาพรวมในระดับน้อย โดยผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีปัญหามากที่สุด คือ ขาดความร่วมมือจากเกษตรกรในพื้นที่ และมีปัญหาน้อยที่สุด คือ อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านไม่มีเวลาเนื่องจากติดภารกิจอื่น

2) ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในภาพรวมในระดับมากที่สุด โดยเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะมากที่สุดในประเด็นติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะน้อยที่สุดในประเด็นประสานงานในการถ่ายทอดความรู้และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน

(1) จัดเก็บข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของหมู่บ้าน อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะในภาพรวมในระดับมากที่สุด โดยผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ ควรมีการสนับสนุนอุปกรณ์และเครื่องมือในการปฏิบัติงาน และเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะน้อยที่สุด คือ ควรมีค่าตอบแทนในการปฏิบัติงาน

(2) ร่วมกับกรรมการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะในภาพรวมในระดับมากที่สุด โดยผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ ควรมีการทำความเข้าใจกับเกษตรกรในหมู่บ้านถึงความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน และเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะน้อยที่สุด คือ ควรมีการให้ความรู้กับอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเกี่ยวกับกระบวนการในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน

(3) ประสานงานในการถ่ายทอดความรู้และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะในภาพรวมในระดับมาก โดยผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ ควรมี

การแจ้งข่าวสารด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง และเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะน้อยที่สุด คือ ควรมีการอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านอยู่เสมอ และควรมีการทำงานแบบบูรณาการของทุกภาคส่วน

(4) ติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะในภาพรวมในระดับมากที่สุด โดยผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ ควรให้ความรู้กับเกษตรกรในหมู่บ้านในการเตรียมความพร้อมเมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน และเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะน้อยที่สุด คือ ควรมีขั้นตอนในการปฏิบัติที่ชัดเจนเมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินขึ้นในหมู่บ้าน

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดราชบุรี ซึ่งได้ศึกษาถึงปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคมของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ความรู้ในการปฏิบัติงาน แรงจูงใจและการได้รับการสนับสนุนในการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ดังกล่าวนั้น มีสิ่งที่ควรอภิปรายดังต่อไปนี้

2.1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยทางสังคมของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

2.1.1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดราชบุรี มากกว่าสองในสามเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 51.13 ปี มากกว่าสามในสี่มีสถานภาพสมรส เกือบครึ่งจบการศึกษาระดับประถมศึกษา สอดคล้องกับ สุวิสาส์ กันตอนันตพร (2554: 42) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของเกษตรกรหมู่บ้านในจังหวัดชลบุรี ที่พบว่าเกือบทั้งหมดเป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 50.66 ปี เกือบครึ่งจบการศึกษาระดับประถมศึกษา และสอดคล้องกับ ปันตนพวงษ์ คงศรี (2554: 61-62) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขต อำเภอลำควน จังหวัดสุรินทร์ พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีสถานภาพสมรส และส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งเกษตรกรหมู่บ้านมาก่อน ซึ่ง

มักจะเป็นผู้นำด้านการเกษตรในหมู่บ้าน เช่น เป็นผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ปราชญ์เกษตร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศชาย เพราะทำหน้าที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนและได้รับคัดเลือกให้ทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านจนถึงปัจจุบัน จึงพบว่าอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุในช่วงวัยกลางคน และมีการศึกษาไม่สูงนัก

2.1.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดราชบุรี เกือบทั้งหมดมีอาชีพหลัก คือ เกษตรกรรม รองลงมาได้แก่ รับจ้างและค้าขาย เกือบครึ่งไม่มีการประกอบอาชีพรอง เกือบหนึ่งในสามของอาชีพรอง ได้แก่ การประกอบอาชีพรับจ้าง รองลงมาได้แก่ ค้าขาย มีจำนวนแรงงานด้านการเกษตรในครัวเรือนเฉลี่ย 2.47 คน รายได้ในภาคการเกษตรเฉลี่ย 163,572.44 บาท ต่อปี และรายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 69,517.01 บาทต่อปี มีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 29.65 ไร่ โดยลักษณะพื้นที่ถือครองในการทำการเกษตรมากกว่าสามในสี่เป็นของตนเอง สอดคล้องกับ สุวิสาส์ กันตอนันตพร (2554: 44-46) ที่พบว่า เกษตรหมู่บ้านเกือบทั้งหมดมีอาชีพหลักเป็นอาชีพทางการเกษตร มีอาชีพรอง ได้แก่ รับจ้างและค้าขาย จำนวนแรงงานภายในครัวเรือนเฉลี่ย 2.51 คน และสอดคล้องกับ ปิ่นพัฒนพงษ์ คงศรี (2554: 62) ที่พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ส่วนใหญ่อาชีพหลักที่ทำรายได้ให้แก่ครอบครัว คือ เกษตรกรรม รองลงมาคือ อาชีพรับจ้างและค้าขาย

2.1.3 ปัจจัยทางสังคม

ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านประมาณสามในสี่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งด้านผู้นำชุมชน มากกว่าครึ่งดำรงตำแหน่งเป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน มากกว่าครึ่งไม่ได้เป็นอาสาสมัครด้านอื่นๆ โดยประมาณสามในสี่เป็นหมอดินอาสา รองลงมาได้แก่ อาสาสมัครชลประทาน และอาสาสมัครปศุสัตว์ หนึ่งในสามไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรการเกษตร ประมาณหนึ่งในสามเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร รองลงมาได้แก่ สมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรและสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน โดยสาเหตุที่เข้ามาเป็นอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน พบว่า มากกว่าสามในสี่เข้ามาเป็นอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเพราะต้องการช่วยเหลือเพื่อนเกษตรกรในด้านการเกษตร อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากสื่อมวลชนในระดับมากที่สุด และได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรระดับมากจากสื่อบุคคล และสื่อสิ่งพิมพ์ สอดคล้องกับ ผุสดี จันทร (2556: 64) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดนครนายก ที่พบว่าอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ร้อยละ 59.4 มีตำแหน่งเป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน และสอดคล้องกับ ระพีภัทร์ เสริมสุขจิระโชติ (2556: 62) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านใน

จังหวัดชลบุรี ที่พบว่าอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเป็นอาสาสมัครเกษตรสาขาอื่น โดยร้อยละ 32.1 เป็นหมอดินอาสา ซึ่งต่างกับ พชราภรณ์ แก้วน้ำใส (2546: 31-36) ที่ได้ทำการศึกษาบทบาทของอาสาพัฒนาปศุสัตว์ประจำหมู่บ้านในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง พบว่า อาสาพัฒนาปศุสัตว์ประจำหมู่บ้าน เกือบครึ่งดำรงตำแหน่งทางสังคม โดยตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นตำแหน่งที่ทำหน้าที่มากที่สุด มากกว่าครึ่งทำอาสาพัฒนาปศุสัตว์ประจำหมู่บ้านเพียงอย่างเดียว มากกว่าครึ่งมาปฏิบัติหน้าที่เนื่องจากเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ชักชวน

2.2 ความรู้ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมากกว่าสองในสามมีความรู้ในการปฏิบัติงานในระดับมาก มีคะแนนความรู้ในการปฏิบัติงาน ต่ำสุด 6 คะแนน สูงสุด 14 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ย 10.93 ข้อจากคำถามทั้งหมด 15 ข้อ และมีอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านที่สามารถทำคะแนนอยู่ในช่วง 10 - 12 คะแนน มากถึง 207 ราย ทั้งนี้เมื่อพิจารณาคำถามทั้ง 15 คำถาม พบว่า

2.2.1 อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านตอบถูกจำนวนมากที่สุด คือประเด็น การประสานงานในการถ่ายทอดความรู้และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน เป็นบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน เหตุที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านตอบคำถามข้อนี้ได้มากที่สุด อาจเป็นเพราะอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้ปฏิบัติงานในด้านนี้เป็นประจำ ทำให้ทราบว่าเป็นบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

2.2.2 อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านตอบถูกจำนวนน้อยกว่าร้อยละ 50 อยู่ 4 ประเด็นคำถาม ดังนี้

1) หากชุมชนต้องการจะมาจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน ท่านจะแนะนำให้ไปติดต่อกับสำนักงานเกษตรอำเภอ เหตุที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านตอบข้อนี้ได้ถูกเป็นจำนวนน้อย อาจจะเป็นเพราะอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน และการจดทะเบียนกลุ่มโอท็อปของสำนักงานพัฒนาชุมชน จึงทำให้เกิดความสับสนได้

2) อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านต้องจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของหมู่บ้าน และรายงานให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ทุกๆ เดือน เหตุที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านตอบข้อนี้ได้ถูกเป็นจำนวนน้อย อาจจะเป็นเพราะบางเดือนอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีการจัดเก็บข้อมูลด้านการเกษตรเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในหลากหลายกิจกรรม ซึ่งบางครั้งมีการจัดเก็บข้อมูลมากกว่าเดือนละ 1 ครั้ง หรือในบางเดือนอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของหมู่บ้านให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

3) เอกสาร ภบท.5 ไม่สามารถใช้เป็นหลักฐานในการขึ้นทะเบียนพืชเศรษฐกิจหลักได้ เหตุที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านตอบข้อนี้ได้ถูกเป็นจำนวนน้อย อาจจะเป็นเพราะอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องเอกสาร ภบท.5 ในกรณีที่เอกสาร ภบท.5 สามารถนำมาใช้เป็นหลักฐานในการขึ้นทะเบียนเกษตรกรได้ แต่ไม่สามารถนำมาใช้เป็นหลักฐานในการขึ้นทะเบียนพืชเศรษฐกิจหลักได้

4) ในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน จะต้องรวบรวมข้อมูลปัญหาความต้องการด้านการเกษตรของหมู่บ้าน และรวบรวมให้กับ สบกด. เพื่อเสนอแผนให้องค์การบริหารส่วนตำบล เหตุที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านตอบข้อนี้ได้ถูกเป็นจำนวนน้อย อาจจะเป็นเพราะอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านยังขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ซึ่งจะต้องรวบรวมปัญหาความต้องการให้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลก่อน เพื่อจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน แล้วจึงเสนอให้องค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาต่อไป

ทั้งนี้สามารถอภิปรายผลด้านความรู้ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้ว่า การให้ความรู้แก่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเป็นปัจจัยที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งหากอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีความรู้ในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่แล้ว ก็จะทำให้การปฏิบัติงานสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล เกษตรกรสามารถรับทราบข้อมูลที่ถูกต้องและนำไปปฏิบัติได้ ด้วยเหตุนี้การให้ความรู้แก่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น ซึ่งสามารถเสริมสร้างความรู้ที่ถูกต้องให้แก่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้ทั้งจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่สามารถให้ความรู้กับอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้โดยตรง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้ช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในรูปแบบต่างๆ หรือการจัดอบรมให้ความรู้แก่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเพื่อเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจ รวมทั้งการจัดประชุมหรือจัดเวทีเสวนาเพื่อให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ทศนคติ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

2.3 แรงจูงใจและการได้รับการสนับสนุนในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

2.3.1 แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในภาพรวมระดับมาก ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นพบว่าประเด็น การเป็น ออก. ทำให้มีโอกาสรู้จักกับบุคคลอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และ

ประเด็นความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด สอดคล้องกับระพีภัทร์ เสริมสุขจิระโชติ (2556: 69) ที่พบว่าระดับของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้สามารถอภิปรายผลด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้ว่า ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีองค์ประกอบที่จะสร้างสิ่งจูงใจในการทำงานหลายด้าน รวมทั้งยังเป็นแรงผลักดันเพื่อให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

2.3.2 การได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีระดับการได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาพรวมระดับปานกลาง โดยมีระดับการได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานในระดับมากในประเด็น การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานในระดับน้อยในประเด็น การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ และการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานส่วนท้องถิ่น

1) การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ในภาพรวมอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีระดับการได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานในระดับมาก โดยประเด็นที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้รับการสนับสนุนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เมื่อมีปัญหาในการปฏิบัติงาน สามารถปรึกษาขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้ และประเด็นที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้รับการสนับสนุนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรพาไปทัศนศึกษาดูงานด้านการเกษตรเพื่อเพิ่มพูนความรู้

2) การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ในภาพรวมอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีระดับการได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานในระดับน้อย โดยประเด็นที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้รับการสนับสนุนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เมื่อมีโครงการด้านการเกษตร จะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานเสมอ และประเด็นที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้รับการสนับสนุนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ได้รับค่าน้ำมันเชื้อเพลิง เบี้ยเลี้ยง ในการปฏิบัติงาน

3) การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานส่วนท้องถิ่น อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีระดับการได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานในระดับน้อย ในประเด็น หน่วยงานส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ให้การสนับสนุนด้านการเกษตร

ทั้งนี้สามารถอภิปรายผลด้านการได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้ว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้ปฏิบัติงานร่วมกับ

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นประจำ มีความใกล้ชิดสนิทสนม จึงสามารถขอรับการสนับสนุนในด้านต่างๆ ได้ง่ายและสะดวกรวดเร็ว แต่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานจากหน่วยงานภาครัฐ และจากหน่วยงานส่วนท้องถิ่นในระดับน้อย อาจเนื่องมาจากอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านไม่ได้ทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานส่วนท้องถิ่นโดยตรง จึงไม่ได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควร หรืออาจได้รับการสนับสนุนไม่ตรงตามความต้องการ ซึ่งการได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จากหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ล้วนมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน หากอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานที่ดี ก็จะทำให้การปฏิบัติงานสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล เกษตรกรได้รับประโยชน์สูงสุด ด้วยเหตุนี้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน จึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น ซึ่งต้องมีการสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ถึงความต้องการรับการสนับสนุน เพื่อให้การดำเนินงานสามารถพัฒนาและขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งหน่วยงานสามารถให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานได้ในหลายๆ ด้าน เช่น นำอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านไปทัศนศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้ สนับสนุนงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรม และการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ

2.4 การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

2.4.1 ด้านจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของหมู่บ้าน พบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การประชาสัมพันธ์การขึ้นทะเบียนเกษตรกรให้ประชาชนในหมู่บ้านได้รับทราบ และประเด็นการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดเก็บข้อมูลพื้นที่การเกษตรในหมู่บ้านทุกเดือน และการรายงานข้อมูลพื้นที่การเกษตรในหมู่บ้านให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรทุกเดือน

2.4.2 ด้านร่วมกับกรรมการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน พบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การเข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้านเพื่อจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรประจำหมู่บ้าน, ตำบล และประเด็นการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การเสนอแผนพัฒนาการเกษตรของหมู่บ้านให้คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

2.4.3 ด้านประสานงานในการถ่ายทอดความรู้และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรใน

หมู่บ้าน พบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การประสานงานหน่วยงานต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาให้เกษตรกรในหมู่บ้าน และประเด็นการปฏิบัติงานที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การประสานงานเชิญวิทยากรให้ความรู้กับเกษตรกรในหมู่บ้าน

2.4.4 ด้านติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉิน

เร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การสำรวจความเสียหายจากภัยธรรมชาติและเหตุการณ์ฉุกเฉิน และประเด็นการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ แจ้งเตือนการระบาดของแมลงศัตรูพืช และโรคพืชต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ทั้งนี้สามารถอภิปรายผลด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้ว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่โดยรวมในระดับปานกลาง โดยมีการปฏิบัติงานด้านจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของหมู่บ้าน ด้านร่วมกับการรวมหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน และด้านติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับมาก และด้านประสานงานในการถ่ายทอดความรู้และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้านอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจาก อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านยังมีความรู้ไม่มากพอที่จะสามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรแทนเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้ และในการประสานงานเชิญวิทยากรเพื่อมาให้ความรู้แก่เกษตรกรในหมู่บ้าน ส่วนใหญ่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านจะประสานงานกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้ประสานงานเชิญวิทยากรมา ให้ ซึ่งการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านทั้ง 4 ด้าน จะเห็นว่าการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งล้วนมาจากการขาดความรู้และความเข้าใจในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง จึงต้องมีการส่งเสริมด้านการเรียนรู้ การสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วม เพื่อให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านสามารถปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ได้ด้วยตนเองอย่างเต็มความสามารถ

2.5 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดราชบุรี

จากผลการวิจัยพบว่า มีตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร คือ อายุ ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และการได้รับการสนับสนุนในการปฏิบัติงาน เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน โดยมีประเด็นที่ควรอภิปราย ดังนี้

2.5.1 อายุ ผลการวิจัยพบว่า เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในด้านร่วมกับกรรมการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านประสานงานในการถ่ายทอดความรู้และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน นั่นคือ เมื่ออาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีอายุมากขึ้น การปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านก็มากขึ้นไปด้วย จากการวิจัยที่ค้นพบ อาจเป็นเพราะอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นผู้นำชุมชน มีอายุในช่วงวัยกลางคน อายุมากขึ้นหมายถึงผ่านการทำงานด้านการเกษตรมาเป็นเวลานาน มีความรู้ด้านการเกษตรเป็นอย่างดี ทำให้มีทักษะและประสบการณ์ในการทำงาน มีบุคลิกที่น่าเชื่อถือเป็นที่น่าไว้วางใจ และรู้จักพื้นที่เป็นอย่างดี ทำให้เกษตรกรให้ความร่วมมือในการทำงาน รวมทั้งมีประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ตลอดเวลา เป็นผลให้สามารถปฏิบัติงานได้มากกว่าอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านที่มีอายุน้อย

2.5.2 ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร ผลการวิจัยพบว่า เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของหมู่บ้าน และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในด้านร่วมกับกรรมการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน นั่นคือ เมื่ออาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีขนาดพื้นที่ทำการเกษตรมากขึ้น การปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านก็มากขึ้นไปด้วย จากผลการวิจัยที่ค้นพบ อาจเป็นเพราะ อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านที่มีพื้นที่ทำการเกษตรมาก เป็นคนที่มีความขยันขันแข็งในการทำการเกษตร จนประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ จึงมีการขยายพื้นที่เพาะปลูกของตนเองให้มากขึ้น และมีการจ้างแรงงานเข้ามาช่วยในภาคการเกษตร ซึ่งอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเหล่านั้น ได้นำความรู้ในการทำการเกษตรรวมทั้งเทคนิคต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน และมีเวลาในการปฏิบัติงานมากขึ้น เป็นผลให้มีการปฏิบัติงานได้มากขึ้น

2.5.3 แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของหมู่บ้าน ด้านร่วมกับกรรมการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ด้านประสานงานในการถ่ายทอดความรู้และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน และด้านติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นั่นคือ เมื่อ

อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น การปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านก็มากขึ้นไปด้วย จากผลการวิจัยที่ค้นพบ อาจเป็นเพราะอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเกษตรกร ผู้นำชุมชน ซึ่งมักจะเป็นผู้ที่เสียสละและพร้อมช่วยเหลือสังคม คนในชุมชนให้ความชื่นชม และทำให้มีโอกาสนในการได้รับหน้าที่เป็นผู้นำชุมชนอย่างต่อเนื่อง เป็นเหตุให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับเอกรินทร์ โปตะเวช (2551: 82) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พบว่าแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน มีผลต่อการปฏิบัติงานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และสอดคล้องกับ ชาตรี จันทร์ตา (2552: 79) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เทศบาลตำบลหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจมีผลต่อการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

2.5.4 การได้รับการสนับสนุนในการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของหมู่บ้าน ด้านร่วมกับการรณรงค์หมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ด้านประสานงานในการถ่ายทอดความรู้และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน และด้านติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นั่นคือ เมื่ออาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้รับการสนับสนุนในการปฏิบัติงานมากขึ้น การปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านก็มากขึ้นไปด้วยจากผลการวิจัยที่ค้นพบ อาจเป็นเพราะอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านต้องมีการทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร รวมทั้งต้องมีการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานอยู่เสมอ และการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานส่วนท้องถิ่นถือว่าเป็นปัจจัยที่หนุนเสริมให้การปฏิบัติงานสะดวกรวดเร็วและประสบความสำเร็จมากขึ้น เช่น การได้รับการสนับสนุนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน เป็นผลทำให้สามารถปฏิบัติงานได้มากขึ้น

2.6 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

2.6.1 ปัญหา ผลการวิจัยพบว่า ระดับของปัญหาในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาระดับปานกลางใน 3 ประเด็นคือ ด้านจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร ด้านร่วมกับการรณรงค์หมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน และด้านประสานงานในการถ่ายทอดความรู้และการ

แก้ไขปัญหของเกษตรกรในหมู่บ้าน และมีปัญหาระดับน้อยในประเด็น ด้านติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จากผลการวิจัยที่ค้นพบ อาจเป็นเพราะอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านไม่ได้รับการเพิ่มพูนความรู้ในการปฏิบัติงาน และส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจะเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแทน จึงทำให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านไม่ได้มีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วยตนเอง และการขาดความร่วมมือจากเกษตรกรในพื้นที่ เนื่องมาจากเกษตรกรไม่เห็นความสำคัญและไม่ได้รับประโยชน์จากงานนั้นๆ จึงต้องมีการทำความเข้าใจระหว่างหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน และเกษตรกรในหมู่บ้านนั้นๆ เพื่อให้การทำงานดำเนินไปในทิศทางเดียวกันและประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

2.6.2 ข้อเสนอแนะ ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในภาพรวมในระดับมากที่สุด โดยเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะมากที่สุดในประเด็นติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะน้อยที่สุดในประเด็นประสานงานในการถ่ายทอดความรู้และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในการปฏิบัติงาน ในด้านจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรเสนอแนะว่า ควรมีการสนับสนุนอุปกรณ์และเครื่องมือในการปฏิบัติงานมากที่สุด ในด้านร่วมกับกรรมการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านเสนอแนะว่า ควรมีการทำความเข้าใจกับเกษตรกรในหมู่บ้านถึงความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านมากที่สุด ด้านประสานงานในการถ่ายทอดความรู้และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้านเสนอแนะว่า ควรมีการแจ้งข่าวสารด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่องมากที่สุด และด้านติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอแนะว่า ควรให้ความรู้กับเกษตรกรในหมู่บ้านในการเตรียมความพร้อมเมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินมากที่สุด จากผลการวิจัยที่ค้นพบ อาจอาจกล่าวได้ว่า ควรมีการสนับสนุนการดำเนินงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านทั้งในด้านสนับสนุนอุปกรณ์เครื่องมือ การสร้างความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน และการแจ้งข่าวสารผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านสามารถปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านใน จังหวัดราชบุรี พบว่ามีประเด็นสำคัญที่ควรเสนอแนะไว้ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

จากการศึกษาพบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในระดับมาก แต่ควรจะมีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุดในทุกด้าน เพื่อที่จะได้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านยังขาดความรู้ใน ประเด็นการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน เอกสารในการขึ้นทะเบียนพืชเศรษฐกิจ การ จัดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน และยังพบว่าอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีปัญหาในประเด็นมีความรู้ไม่ มากพอที่จะถ่ายทอดได้มากที่สุด ดังนั้นอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ควรมีการเพิ่มพูนความรู้โดยเข้า รับการฝึกอบรม การสร้างเครือข่าย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเทคนิคในการทำงานร่วมกับ ผู้อื่นในด้านการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ขั้นตอนและเอกสารในการขึ้นทะเบียน พืชเศรษฐกิจ และขั้นตอนในการขอจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนให้กับอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

3.1.2 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

1) จากการศึกษา พบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านได้รับข้อมูลข่าวสารด้าน การเกษตรจากสื่อสิ่งพิมพ์ในระดับปานกลาง ดังนั้นจึงควรจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ในการประชาสัมพันธ์ ข่าวสารด้านการเกษตร เช่น แผ่นพับ โปสเตอร์ หนังสือราชการ เพื่อให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน รับทราบข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรได้มากขึ้น

2) จากการศึกษา พบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ขาดความรู้เกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานในหลายๆ เรื่อง จึงควรมีการอบรมให้ความรู้แก่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพาไปทัศนศึกษาดูงาน เพื่อให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีความรู้และสามารถปฏิบัติงานได้ดี ยิ่งขึ้น

3) ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านต้องมีสร้าง แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน โดยอาจใช้กิจกรรมที่มีส่วนร่วมและให้อาสาสมัครเกษตรมีส่วนได้รับ ผลประโยชน์ควบคู่กันไป ซึ่งผลการศึกษพบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานจะส่งผลให้อาสาสมัคร เกษตรหมู่บ้านมีการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น

4) ควรสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์รวมทั้งค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านตามสมควร เพื่อให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งผลการศึกษาพบว่า การได้รับการสนับสนุนในการปฏิบัติงานจะส่งผลให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น

5) จากการศึกษาพบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านคือ ขาดความร่วมมือจากเกษตรกรในหมู่บ้าน ดังนั้นจึงควรมีการชี้แจงทำความเข้าใจกับเกษตรกรถึงบทบาทหน้าที่และภารกิจของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน รวมทั้งการให้ความร่วมมือกับอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในการปฏิบัติงาน ซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

6) จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านที่มีรายละเอียดในการปฏิบัติงาน และมีขนาดพกพาสะดวก แจกจ่ายแก่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเพื่อใช้ประกอบการปฏิบัติงาน

3.1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1) จากการศึกษาพบว่า หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานส่วนท้องถิ่นมีการสนับสนุนการปฏิบัติงานในระดับน้อย ดังนั้นจึงควรมีการสนับสนุนการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านให้มากขึ้น เช่น การสนับสนุนงบประมาณ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านสามารถทำงานได้อย่างเต็มความสามารถและสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

2) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน โดยเปิดโอกาสให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านและเกษตรกรเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรในทุกระดับ เพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านการเกษตรที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่

3) หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานส่วนท้องถิ่นควรมีการทำงานแบบบูรณาการให้มากขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานไม่ซ้ำซ้อนและสามารถพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านต้องการให้หน่วยงานทำงานแบบบูรณาการ

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

3.2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในพื้นที่อื่นๆ เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับใช้ในการวางแผน หรือสนับสนุนให้กับอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในพื้นที่ต่างๆ ต่อไป

3.2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านต่อการปฏิบัติงาน เพื่อทราบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

3.2.4 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจหรือความคาดหวังของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมากำหนดนโยบายหรือแนวทางการทำงาน

